СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Пам'ятайте про Україну!

Ч. 180. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 20-го ВЕРЕСНЯ 1986 — ЦЕНТІВ 25 CENTS — JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, SEPTEMBER 20, 1986 — No. 180. — XCIII.

…ння УГГ заповідається добре

Нюарк, Н.Дж. — Речник організації Американці в Обороні Людських Прав в Україні (АОЛПУ) повідомляє, що зустріч і прийняття для вшанування Української Гельсінкської Групи (УГГ), заповідається дуже успішно. Ця зустріч, як відомо, відбудеться у Вашінгтоні в будинку Сенату ім. Дирксена, кімната ч. 562, у вівторок, 23-го вересня від години 5-ої до 7-ої вечора. Члени Конгресу ЗСА поставилися дуже прихильно до запрошення на зустріч.

Законодавці повідомили Божену Ольшанівську, діючу голову АОЛПУ, що вони і їхні асистенти прибудуть на зустріч. З сенаторів прибудуть: Алфонс Д'Амато, Карл Левин, Клейборн Пелл, Деннис ДеКонсіні, Билл Бредлі, Пол Саймон. Ден Квейл, Пол Сербейнс. Інші сенатори делегують своїх асистентів.

Конгресмени, які прийняли запрошення це: Стів Бартлет, Вілліям Брумфілд Вілліям Дікінсон, Роберт Дорнан, Джордж Ґекас, Ґенрі Ґонзалез, Билл Ґрін, Ненсі Джансон, Роберт Лаґомарсіно, Рей МекҐрет, Рой Ровленд, Джералд Соломон, Джордж Вортлі, Ґас Ятрон, Роберт Янґ. Численні конгресмени зголосили присутність їхніх асистентів.

Це прийняття є кульмінаційним пунктом в акції рівнобіжних резолюцій обох палат Конгресу з нагоди 10-ої річниці заснування УГГ і апелю до совєтського уряду виконати постанови Гельсінкських угод, які були підписані 35 державами. Правдоподібно того самого дня відбудеться переслухання резолюцій ч. 154 в сенатській Комісії закордонних зв'язків, яка вже має 35 спонзорів. Резолюція Палати Репрезентантів нараховує тепер 156 спонзорів.

Серед гостей, які звеличають зустріч будуть Ніна і Святослав Караванські і Надія Світлична, члени УГГ Член-основник ген. Петро Григоренко не зможе прибути через хворобу.

Офіційним представником Українського Народного Союзу буде головний радний Евген Іванців.

Промовцями на зустрічі будуть головні спонзори обидвох резолюцій: конгесмени Ятрон і Брумфілд і сенатори Д'Амато і ДеКонсіні. Майстром церемонії буде правний дорадник АОЛПУ адвокат Теодор Романков, посадник міста Берклі Гайтс, Н. Дж.

Зустріч є відкрита для всіх і всі є запрошені. За інформаціями звертатися до діючої голови АОЛПУ Б. Ольшанівської на число телефону (201) 581-5000 вдень і 373-9729 вечором.

Ю. Куляс призначений членом Американської делеґації на конференцію у Відні

Вашінгтон. — Державний департамент повідомив адвоката Юліяна Е. Куляса з Чикаґо, що на рекомендацію з Білого Дому його призначається на громадського представника до урядової американської делеґації на Конференцію Безпеки і Співробітництва в Европі, що відбуватиметься у Відні, Австрія. Конференція почнеться 4-го листопада ц.р. і в ній братимуть участь 35 держав-членів.

Американський амбасадор Воррен Зіммерман особисто подзвонив Ю. Кулясові і поґратулював йому з приводу призначення до групи, кажучи, що він „дуже вдоволений, що Куляс прийняв цей пост", і він, амбасадор, очікує успішної співпраці з ним: „Я знаю, що ваш вклад праці в наші спільні зусилля буде значний і корисний", — сказав амбасадор.

Адвокат Ю. Куляс, визначний американсько-український громадський діяч, є активний на форумі оборони людських прав і дуже визначився як леґальний оборонець голосної в Америці справи Володимира Половчака та в справі рятунку моряка Мирослава Медведя.

Д-р В. Михайлів переобраний головою УВФонду

Лігайтон, Па. (ВП). — У суботу, 30-го серпня ц.р. тут на Оселі ім. Олега Ольжича, відбувся 10-ий З'їзд Українського Визвольного Фонду в ЗСА.

З'їзд проходив у діловій і дружній атмосфері та переобрав сеньйора Українського Націоналістичного Руху д-ра Володимира Михайліва головою.

З'їздом проводила Президія в складі : Павло Дорожинський, предсідник, Петро Войтович, заступник предсідника, і мґр Іван Стебельський, секретар. У з'їзді взяло участь 30 делеґатів, 18 членів Управи, Контрольної комісії і Товариського суду і 10 гостей. На з'їзд наспів привіт від голови ПУН Миколи Плавюка.

Про діяльність УВФ за останні два роки звітували: голова д-р В. Михайлів і фінансовий референт Омелян Суховерський.

Український Визвольний Фонд (One Penny Fund) є братньою організацією ОДВУ і належить до системи Ідеологічно Споріднених Націоналістичних Організацій (ІСНО), а також до СКВУ, УАКРади, ЗУАДК і Крайового Комітету 1000-ліття Християнства в Україні. УВФ має свої відділи і делеґатури по всій країні і його членство бере активну участь в громадській і політичній праці. Однак основне його завдання — це збирання фондів на фінансування політично-визвольних акцій. Джерелом фондів є систематичні або спорадичні пожертви членів ОДВУ і братніх організацій, симпатиків і українського патріотичного громадянства. Точні списки жертводавців поміщується реґулярно у „Звітному Листку-Бюлетені УВФ" і у тижневику „Українське Слово" в Парижі. УВФ переводить також збірки на Залізний Фонд, який є ненарушимим фондом і з якого лише відсотки признанчується на політично-визвольні акції.

По короткій і діловій дискусії на пропозицію голови Контрольної комісії мґра Михайла Середовича уділено уступаючій Управі абсолюторію з признанням і подякою.

З'їзд заслухав звіти голів з'їздових комісій. Сидір Новаківський звітував за Мандатно-верифікаційну комісію, Володимир Різник за Резолюційну, а проф. д-р Богдан Гнатюк, голова Номінаційної комісії, запропонував склад нової Управи, який був вибраний одноголосно: д-р В. Михайлів, голова, Ярослав Стасик, д-р Зенон Городиський, інж. Степан Білий, мґр І. Стебельський, Петро Дзюба, заступники голови, Мирослав Роговський — секретар, О. Суховерський, фінансовий референт, інж. Михайло Нич, Іван Яремчук, Василь Марущак, Осип Серна, Мирон Лучанко, вільні члени; мґр М. Середович очолив Контрольну комісію, а членами є: Роман Крупка, інж. Петро Байбак, Володимир Процик, П. Войтович.

Відспіванням національного гимну закінчено з'їзд.

ПРИХОДЯТЬ ТРИВОЖНІ ЛИСТИ З КИЄВА

Ню Йорк (ЗП УГГ). — До недавніх еміґрантів з Києва прийшов лист від родини інтеліґентів в столиці України. Родина складається з шістьох осіб. Влітку мало народитися дитя, про долю якого невідомо. Внизу подаємо уривки з листа.

„...Як ми живемо? На це питання відповісти важко, бо ми самі про себе нічого не знаємо, а саме: скільки ще лишилося нам прожити, що з нами діється і як далі жити. Інформації з приводу того, що трапилось, жадної. Почуваємось слабо, але ми і раніше слабували...

Основна проблема — харчування. Я не купую ніякої зелені, хоча в магазинах всього повно. Молока не п'ємо від початку травня. Зрідка купую сир. Їмо вермишель, стару картоплю, яка вже кінчається. А що далі? У мене ввесь час болять ясна, тече кров з них, хитаються зуби. Молока в порошку нема, про згущене і не мріємо. Як жити — не знаю. З Києва 2-16-го червня було вивезено дітей 1-7 кл. (7-14 років) на 45 днів, тепер вони мали повертатись, але є розпорядження лишити їх там, де є тепер (в межах України) ще на 45 днів.

Найстрашніш відсутність інформації, і взагалі на цю тему вже ніхто не говорить. Вчора я зайшла в овочевий магазин, двилюсь — малина та така гарна — а продавщиця знайома, — я питаю: „Звідки ягоди? — вона мені моргає: „З Одеси", а коли люди вийшли говорить: „Не беріть ні в якому разі, бо малина з-під Києва". А люди беруть...

Село Нові Шепеличі знаходиться в 4 км від Прип'яті. Вивезли людей 6-7-го травня, тобто через 10 днів. Це те, що я знаю напевне. З цього села людей вивезли в Бородянський район, повертати назад не будуть, село буде знищене, колишнім жителям дозволено взяти одяг і ще деякі необхідні речі, а зараз вирішується питання,— де будувати нові Н-Шепеличі.

Всі засоби інформації закликають нас не піддаватись паніці, вести звичайний спосіб життя, навіть купатись, запалюватись і т.п. Вживати в їжу всі продукти, які є в магазинах, хоч . відомо, що вони сильно радіоактивні. А куди нам дітись? Говорять, ніби з Києва вже виїхало 150,000 чоловік. А може ви нас приймете? Про те, як хочеться побачити вас всіх, словами не скажеш, бо нема таких слів, які б передали наш сум, нашу тугу за вами, нашу пам'ять про вас і все те, що в'яже нас з вами..."

Розповсюджуються чутки про замах на М. Ґорбачова

Ню Йорк. — Як повідомила газета „Балтимор Сан", в Москві уже деякий час ходять чутки, що в кінці серпня на генерального секретаря ЦК КПСС Міхаїла Ґорбачова був вчинений замах.

Повідомляють, що невідомий мужчина стріляв в М. Ґорбачова і в його жінку в Піцунді, що знаходиться на східньому узбережжі Чорного моря, на території Грузії. М. Ґорбачов з жінкою прибув туди на відпочинок приблизно 19-го серпня. Про від'їзд генерального секретаря газета „Правда" повідомила 20-го серпня.

Одні твердять, що Ґорбачов був поранений, інші кажуть, що той, хто стріляв поранив не генерального секретаря, а його жінку і вбив двох охоронців.

У відповідь на запит репортерів, акредитованих у Москві, представник міністерства закордонних справ СССР заявив коротко: „Ми чуток не коментуємо".

Московський журналіст Віктор Луї, який часто служить неофіційним джерелом сенсаційних новин, що продістаються зі Совєтського Союзу на Захід, сказав, що знає про ці чутки, але зневажливо зауважив, що вони ходять „на рівні двірничих". Він долав, що чутки про замахи на совєтських керівників часто появляються літом, коли ті їдуть на відпочинок, і в обивателя виникає питання, чому вони довго не появляються.

Українка добилась успіху в контесті молоді

Філядельфія (ХЛК). — Минулого місяця в конкурсі за звання „Miss Teen Pennsylvania" вибрано із 129 учасниць Тамару Фещак з Філядельфії.

Тамара Фещак цього року закінчила з найвищим відзначенням середню престижову католицьку школу ім. Дж. В. Галагана. У школі протягом чотирьох років вона отримала 23 академічні відзначення, була активною членкою вісьмох студентських клюбів та президентом трьох клюбів — драматичного, реторики і парамедичного — та членом редколеґії шкільної книги.

Тамара — весела і мила, обов'язкова і працьовита, є членкою Пласту, відбула ряд юнацьких таборів, є членкою групи бандуристів школи св. Миколая і танцювальної групи цієї школи. Вона почала цього року університетські студії з ділянки біології в спеціяльній програмі відзначаючих студентів при Темпл університеті.

Крім звання „Miss Teen Pennsylvania", Тамара отримала друге місце в конкурсі слова, друге місце в персональній комунікації та четверте місце у формальній частині конкурсу. Тамара також одержала різного роду стипендії та ряд нагород.

Т. Фещак рівнож має успіхи в ділянці моделювання, отримавши цього року вже два відзначення.

Від 25-го до 30-го листопада ц.р. відбудеться дальший шлях конкурсу на звання „Miss Teen America", в якому Тамара Фещак візьме участь як репрезентантка Пенсильванії.

Т. Фещак.

В. МОРОЗ ДОПОВІДАТИМЕ В КЕРҐОНКСОНІ

Керґонксон, Н. Й. — Заходом місцевого 89-го Відділу Союзу Українок Америки відбудеться в суботу, 27-го вересня ц.р. в церковній залі о год. 4-ій по полудні доповідь д-ра Валентина Мороза на тему: „Поезія і життя Ліни Костенко".

СОВЄТСЬКА МІСІЯ ЗАПРОТЕСТУВАЛА ПРОТИ РІШЕННЯ УРЯДУ ЗСА

Ню Йорк. — Офіційні представники совєтської місії до Організації Об'єднаних Націй заявили кореспондентам, що вони обурені рішенням Адміністрації президента Роналда Реґена „видворити" із ЗСА 25 дипломатів і працівників місії, які, як відомо, повинні покинути територію З'єднаних Стейтів Америки найдалі до 1-го жовтня цього року.

Речник місії Валентін Г. Карімов, головний дорадник, заявив в телефонічному інтерв'ю з кореспондентом щоденника „Ню Йорк Таймс", що „ми будемо протестувати, але я не знаю де і в якій формі". Очевидно, місія не може зайняти становища поки не отримає виразних інструкцій від міністра закордонних справ Едуарда Шеварднадзе, який тепер перебуває в Ню Йорку на сесії Генеральної асамблеї ОН, але щоб якусь форму протесту скласти також сам Шеварднадзе мусить засягнути опінії в Кремлі. Зрештою Карімов навіть признався, що рішення Уряду ЗСА „студіюють в Москві". Копію цього рішення доставив до совєтської місії амбасадор ЗСА до Об'єднаних Націй Вернон Волтерс особисто, який передав відбитку цього зарядження також генеральному секретареві ОН Гавіє Перезові де-Куеярові разом з поіменним списком дипломатів, які повинні виїхати до кінця цього місяця до СССР.

Совєтський амбасадор до ОН Александер М. Бєлоногов, зустріся в середу, 17-го вересня, з Г. де-Куеяром і передискутував з ним вимогу Адміністрації ЗСА. На запитання кореспондентів чи він може подати до відома список дипломатів „видворених" Урядом ЗСА, Бєлоногов відповів, щоб вони звернулися з цією справою до американців.

Політичні спостерігачі не виключають, що ця справа буде предметом розмови між міністром закордонних справ СССР Е. Шеварднадзе і генеральним секретарем ОН, призначеної на вівторок, 23-го вересня.

Покищо не відомо, як реагуватиме Москва на вимогу Адміністрації ЗСА. Якщо кремлівські лідери підуть слідом Вашінґтону і у відплату викинуть певну кількість дипломатів ЗСА, то всякі розмови Шеварднадзе з Куеяром чи навіть з державним секретарем ЗСА Джорджом Шулцом нічого не допоможуть. Не можна виключати, що росіяни ставитимуть цю справу на порядок денний Генеральної асамблеї і захочуть винести засуджуючу резолюцію, але й ця форма їм не допоможе, а тільки ускладнить американсько-совєтські відносини, які в останньому часі почали були поправлятись, — кажуть дипломати в ОН.

ЗСА підтримують Філіппіни

Вашінґтон. — На першій зустрічі з президентом Філіппін Коразон Акіно президент Роналд Реґен запропонував давньому союзникові Америки велику економічну, політичну і військову підтримку.

Зустріч двох президентів тривала 45 хвилин. Після зустрічі Р. Реґен сказав репортерам: „З'єднані Стейти готові допомагати президентові Акіно в її намаганні створити стабільну і безпечну державу і також в її прагненні оздоровити філіппінську економіку".

Асистенти двох президентів підписали угоду про те, що З'єднані Стейти Америки нададуть Філіппінам допомогу у висоті 200 мільйонів долярів. Ця сума виділяється додатково до вже одобреної Конґресом 500-мільйонової допомоги Філіппінам.

З повідомлень, одержаних з джерел, близьких до Білого Дому, стало відомо, що Р. Реґен і К. Акіно не обговорювали долі колишнього президента Філіппін Фердінанда Маркоса. Один урядовий чинник сказав про Ф. Маркоса репортерові газети „Ню Йорк Таймс" так: „Він є вже людиною минулого. Проблеми, зв'язані з ним, залишилися позаду. Нині Філіппіни мають інші проблеми".

В четвер, 18-го вересня, Акіно виступила перед об'єднаною сесією обох палат Конґресу. Під оплески сенаторів і конґресменів вона заявила про „новий початок в американсько-філіппінських відносинах", попросила підтримати її в боротьбі з комуністичними заколотниками і в боротьбі з 26-більйоновою заборгованістю країни.

У СВІТІ

ПРЕСОВІ АҐЕНТСТВА інформують із Сеулю, Південна Корея, що тамошня поліція заарештувала трьох молодих людей, яких підозрівають в терористичній діяльности і підкладанні бомб під урядові будинки.

КИТАЙСЬКА НАРОДНА Республіка і Нікараґуа підписали договір взаємної допомоги. Пекін погодився доставити до Нікараґуа більшу кількість продуктів і деякі товари широкої потреби на суму біля 20 міл. дол. Виступивши на пресовій конференції, президент Даніель Ортеґа Сааведра, лідер нікараґуанської хунти, не жалів слів похвали на адресу „великого китайського народу і його лідерів", але дав до зрозуміння, що в багатьох політичних і стратеґічних справах сандіністи не конче погоджуються з китайськими лідерами. Китай, наприклад, відмовився підписати з Нікараґуа договір про взаємну військову допомогу, бо тут він мігби увійти в конфлікт зі З'єднаними Стейтами Америки, які поборюють режим сандіністів і підтримують антикомуністичних повстанців „контрас".

АНГЛОМОВНА ГАЗЕТКА, яка виходить в Москві під назвою „Москав Нюз" повідомила, що на так званий „Чорнобильський фонд" вплинуло із закордону два мільйони долярів. Найбільшим жертводавцем був англійський філянтроп, прізвища якого газета не називає, який пожертвував на цей фонд півмільйона долярів.

ПРЕСОВЕ АҐЕНТСТВО Ройтерса інформує, що на протязі минулих двох років вищі партійні органи наказали звільнити з праці і поставити під суд за перекупство й інші порушення закону 35 реґіональних працівників, в більшості керівників підприємств, фабрик, торговельних центрів тощо у Волгограді. Серед звільнених були люди різних професій: поліціянти, високі службовці, місцеві партійні керівники та інші. Владімір І. Калашніков, виступаючи зі статтею в журналі „Комуніст", „розправляється" з вичищеними членами компартії, керуючись засадою: „я тебе породив, я тебе маю право вбити".

М. ҐОРБАЧОВ НАЗИВАЄ Н. ДАНІЛОВА ШПИГУНОМ

Москва. — Генеральний секретар Центрального Комітету КПСС Міхаїл Ґорбачов, повернувшись з довших вакацій з Криму, відпочатий і загорілий, перший раз зайняв офіційне становище до справи американського журналіста, кореспондента журналу „Ю.С. Нюз енд Ворлд Ріпорт" Ніколаса Данілова і назвав його шпигуном на користь З'єднаних Стейтів Америки, „якого переловили на гарячому". При тому він, очевидно, відкинув всякі домагання президента ЗСА Роналда Реґена, який поставив справу Н. Данілова у принциповій площині, вимагаючи, дипломатичним шляхом і у безпосередніх переговорах з представниками СССР в ЗСА, зокрема з міністром закордонних справ Совєтського Союзу Едуардом Шеварднадзе, звільнення кореспондента і дозволу для нього покинути СССР без жадних обвинувачень. При тому Р. Реґен запевнив М. Ґорбачова в листі, що Данілов не є співробітником Сі-Ай-Ей і ніколи не був на службі розвідчих органів.

Совєтський лідер про якого ходили на Заході чутки, що він і його дружина поранені під час замаху на нього, ввесь час підкреслював, що „ворожі до СССР круги використовують справу Н. Данілова для розпалення антисовєтської пропаґанди і недопущення до поправи відносин між СССР і ЗСА, а вороги соціялістичних країн і соціялістичного ладу взагалі збирають гарні жнива із своєї провокаційної праці".

В Римі, офіційні речники італійського уряду заявили, що М. Ґорбачов відложив свої пляновані відвідини до Риму мабуть через погіршення відносин Москви з Вашінґтоном. Політичні спостерігачі на Заході думають однак, що візита Ґорбачова до Італії була відкликана через замах на нього. Кажуть, що Раїса Ґорбачова була в цьому замаху тяжко поранена і лежить тепер у критичному стані в шпиталі. Жадного потвердження із совєтської сторони цієї вістки не було.

Відносини між ЗСА і СССР погіршилися в останніх днях через зарядження Адміністрації президента Реґена, що аж 25 совєтських дипломатів і працівників місії до Організації Об'єднаних Націй повинні покинути територію ЗСА до кінця цього місяця. Про цю й інші справи говорили між собою державний секретар Джордж Шулц і міністер закордонних справ СССР Е. Шеварднадзе. Розмова між ними відбулася в п'ятницю і суботу, тобто 19-го і 20-го вересня у Вашінґтоні.

Совєтські речники, а також Шеварднадзе, взоруючись на заяві М. Ґорбачова в Краснодарі заявив, що „ми не дамося спровокувати і не будемо діяти в атмосфері обвинувачень". Він хотів сказати, що противники другої зустрічі на вершинах між М. Ґорбачовим і Р. Реґеном, використовуючи свій вплив у Вашінґтоні намагаються перешкодити співпраці СССР із ЗСА, але зараз додав, що така затія їм не вдасться, бо мовляв, СССР все був готовий до започаткування діялогу з Америкою, „ідучи по лінії мирної політики Совєтського Союзу".

У світлі цих заяв і контрзаяв, політичний світ став ближче прислуховуватись до розмов у Вашінґтоні між Шулцом і Шеварднадзе, від яких залежатиме чи ці дві потуги розпочнуть між собою співпрацю, чи ситуація залишиться такою, якою вона була перед приходом до влади М. Ґорбачова.

В Пакістані вбили совєтського дипломата

Ісламабад, Пакістан. — Тут у вівторок, 16-го вересня, був вбитий помічник військово-морського аташе амбасади СССР Фйодор Ґорєнков. Його вбив мужчина, який хотів еміґрувати до Совєтського Союзу і який знав Ф. Ґорєнкова.

Вбивство сталося на одному з роздоріж пакістанської столиці, коли авто, в якому їхав Ґорєнков, зупинилося перед червоним світлом. До авта підійшов мужчина, обмінявся з Ґорєнковим якимись фразами, а потім почав стріляти. Люди, які були поблизу, схопили вбивцю і передали поліції, де він назвався Зафаром.

Канцелярія президента і прем'єр-міністра Пакістану склали співчуття совєтському урядові і висловили надію, що цей інцидент не стане причиною для погіршення пакістансько-совєтських відносин.

В АМЕРИЦІ

ЛІДЕР РЕСПУБЛІКАНСЬКОЇ більшости в Сенаті Роберт Дол поставив свій підпис під петицією ,яка закликає президента Роналда Реґена одним з першочергових питань підняти справу про еміґрацію жидів з Совєтського Союзу на майбутній зустрічі з генеральним секретарем ЦК КПСС Міхаїлом Ґорбачовим. Петицію зробила Крайова конференція на захист совєтських жидів, яка поставила собі за мету зібрати мільйон підписів.

ДЖОЗЕФ КЕННЕДІ, син покійного сенатора і секретаря Департаменту справедливости Роберта Кеннеді, добився значної перемоги у передвиборах у стейті Массачусетс. За Дж .Кеннеді проголосувало 55 відсотків виборців. Решту ґолосів поділили між собою ще десять претендентів на місце члена Палати Репрезентантів, які висунули свої кандидатури від Демократичної партії. Основний суперник Кеннеді, Джордж Баґрак, здобув 25 відсотків голосів. Він признав поразку і закликав своїх прихильників голосувати за Кеннеді в основних виборах, де його противником буде республіканець Кларк Абт, який семирічною дитиною приїхав до З'єднаних Стейтів Америки з нацистської Німеччини. Нині вже ніхто не сумнівається, що молодий Кеннеді забезпечив собі місце в Палаті Репрезентантів, яке колись займав його дядько, майбутній президент Джан Кеннеді, а в останні роки — спікер Палати Томас О'Нілл, який відходить від політичного життя. Сестра Дж. Кеннеді, Кетлін Кеннеді-Тавнсенд висунена кандидатом в Палату Репрезентантів від Демократичної партії в одному з дистриктів стейту Мериленд. Якщо і вона здобуде перемогу, то вперше в історії ЗСА брат і сестра будуть в Конґресі.

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ все ще розглядає справу про видачу в'їзних віз шістьом совєтським вченим, які повинні прибути до З'єднаних Стейтів Америки в неділю, 21-го вересня, для встановлення сейсмографів з метою нагляду за американськими нуклеарними дослідженнями. В червні в СССР прибула група американців, яким було дозволено встановити аналогічне обладнання в районі Семипалатинська, недалеко від підземних совєтських нуклеарних полігонів. Совєтські спеціялісти повинні встановити сейсмографи в Неваді і Каліфорнії. Не виключено, що затримання віз зв'язано з арештом у Москві американського репортера Ніколаса Данілова.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Tel.: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00.
UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00.
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Новий голова Верховного Суду

У середу, 17-го вересня ц.р. Сенат затвердив Вілляма Ренквіста як 16-го з черги голову Верховного Суду. Він став наступником Воррена Бирґера, який зрікся того становища з уваги на вік і тому, що хоче віддати свій час всеціло підготові відзначень 200-річчя Конституції у 1987 році. Ренквіст є суддею Верховного Суду від 1971 року, призначений туди Ричардом Ніксоном.

Верховний Суд вже десятиліття опанований лібералами, які прийняли цілу низку постанов з жалюгідними наслідками у ділянках судівництва, шкільництва та навіть родинного життя. Такі судді як Ренквіст були в меншості і не раз почувалися осамітнено і без великої надії перемогти у голосуванні, коли за своїм консервативним світоглядом голосували проти більшости своїх колеґ.

Верховний Суд, створений у 1789 році, має формально місію тільки бути авторитетним інтерпретатором Конституції. Насправді компетенції Суду поширювались у міру того, як деякі позовники процесувались почерез усі нижчі судові інстанції, почерез апеляційні стейтові суди аж до федерального апеляційного суду і до Суду Верховного включно. Таким чином за двох останніх Верховних судів, навіть за Воррена Бирґера, схвалено обов'язуючу по нинішній день постанову, відому під назвою „справа Міранди", коли то кожному арештованому поліціянт мусить рецитувати формулу, попереджаючи його, що все, що арештований скаже, може обернутись проти нього і що він має право взагалі не зізнавати при неприявності свого адвоката. Це стало дійсним привілеєм злочинців із шкодою для пошкодованого громадянина. Верховний Суд, на жаль, теж прогнав молитву з публічних шкіл як „протиконституційну"; і Суд злеґалізував аборти, проти чого повстає більшість населення Америки.

Тож Верховний Суд став великим розчаруванням для всіх громадян, вірних традиціоналізмові і консерватизмові, як і для республіканських Президентів.

Три республіканські президенти — Ніксон, Форд і Реґен — дістали нагоду досі призначити ніби консервативних аж шість своїх кандидатів до Верховного Суду, що складається з 9-ти членів. Але не всі ці судді оправдали надії названих Президентів. Навіть призначена Реґеном до Верховного Суду Сандра Дей О'Коннор, ніби консерватистка і традиціоналістка, не голосувала за привернення молитви у публічні школи...

Аж тепер, вважають знавці — прийде „нова ера" в американському судівництві за Ренквіста, бо зі становищем голови Верховного Суду рахуються всі його судді-члени, а Ренквіста вважають за однодумця Реґена і людину твердого характеру та льояльного супроти Президента і президентової консервативної ідеології.

Ліберальні члени Конґресу і просто ліві бояться приходу цієї „нової ери" і тому запекло поборювали кандидатуру Вілляма Ренквіста цілих три місяці, ще з червня починаючи, коли Реґен заповів, що він призначає Вілляма Ренквіста за верховного суддю. І дійсно прикро було приглядатися, коли Ренквіста піддавали переслуханню демократи в Палаті Репрезентантів як якогось підсудного, закидаючи йому, що він є „проти" всіх і вся. Опанований, спокійний, зрівноважений, із сильними нервами В.Ґ. Ренквіст не дав спровокувати себе і спокійно та речево збивав усі ставлені проти нього безпідставні закиди. Тепер Сенат затвердив його 65-ма голосами до 33-ох, бо у Сенаті 16 демократів приєдналось до 51-го республіканця (два сенатори були відсутні, а два республіканці голосували проти). Це добрий знак і надія, що цим разом президент Реґен і його однодумці не розчаруються, і що можна буде направити те погане (особливо привернути молитву по школах), що накоїли полівілі судді у Верховному Суді за головування Ирла Воррена, а навіть за головування Воррена Бирґера.

ЧИСЛО ЖЕРТВ в копальнях золота в Південно-Африканській Республіці зростає з дня на день. Не зважаючи на те що пожежникам вдалося погасити вогонь і витягнути при допомозі спеціяльних апаратів газ з-під земних шарів в копальнях, залишені там робітники не могли врятуватися. Не зважаючи на катастрофу, яку вважають найбільшою в копальнях ПАР, лідери профспілок білих і чорних африканців не шукають винних, а намагаються допомогти родинам потерпілих і збирають для цього фонди.

Михайло Кучер

ОСВІТА В КОМУНІСТИЧНІЙ ПОЛЬЩІ

Зараз по війні об'єднаним зусиллям громадянства та уряду, без огляду на брак учителів і матеріяльних засобів, молоді заведено освіту. З бігом часу становище в ділянці освіти погіршало. Основні функції нормальної освітньої системи загрожені совєтським впливом. Режим уважає систему освіти в бажаному собі напрямку впливу на суспільство та робить труднощі тим, кому не хоче дати можливість суспільного поступу. В освітній системі побільшуються антиосвітні тенденції.

Зараз по війні режим, зрозумівши велику важливість освіти, ужив селективну систему приймання до шкіл. Роблено великі перешкоди вступу до вищих шкіл молоді селянській, робітничій і міщанській. Режим розбудував досить широку сітку фахових шкіл нижчого ступеня, які випускають ремісників, а їм неможливий вступ у вищі школи. Такий стан наробив великої шкоди, направити яку вже неможливо. 70 відсотків молоді тих років, має тільки невелику фахову освіту. З бігом часу такий стан погіршується. Батьки які самі мають середню або вищу освіту, не можуть дати дітям таку ж освіту.

Шкіл матурального типу — небагато, доступ туди трудний, або й неможливий, але й там рівень навчання погіршується. Врешті при практиці приймання у вищі школи головним чинником став рівень заможности батьків. Тим самим майже до зера зменшилися шанси молоді з родин робітничих, селянських і маломіестечкових. Студії у цій ділянці виявили, що дитина, батьки якої мають вищу освіту, має 7.5 раза більше шансів вступу у вищу школу і тим самим можливість опинитись у середовищі інтелігенції.

У Польщі брак вчителів, або їх фаховий рівень малий. Шкільні будинки у жахливому стані. Тому вже можна говорити про спадковий освітній привілей, а навіть клясовий характер освіти. Як наслідок велика частина молоді на велику шкоду державі, не має можливости вчитися.

У Польщі запанував стан (фактично політика) який дає велику перевагу фаховому навчанню. Це дає ремісника без загальної освіти, що може було зрозуміле за перших років по війні коли молодь з села рушила до міста працювати над відбудовою країни. Пізніше такий стан став гальмом для розвитку суспільства. Останнім часом, щоправда, вимагається десятирічна освіта. Можливо це дасть позитивні наслідки. Одначе стається інакше. Існує тенденція після восьми кляс навчання 60 відсотків молоді скерувати до фахових шкіл. Політика режиму ту виразна — унеможливити молоді з економічно слабих родин робітничих і селянських отримати вищу освіту і тим самим дістати краще економічне становище. Тому Польща має небагато людей із середньою та вищою освітою. Режим просто боїться освічених людей, а зокрема освіченого робітника і селянина як кляси.

Список проблем і клопотів занадто довгий. Нагадаємо, що вчителі мають незвичайно малу платню. У чесного вчителя виникає глибокий моральний конфлікт. Він мусить говорити те, що не хотів би говорити і в що не вірить. Моральний авторитет вчителя зменшується, а разом з тим і престиж вихователя, який формує відношення учня до системи вартостей світу. Шкільні програми переладовані і взагалі погані. А такі предмети як польська мова та історія, їх спосіб навчання знівечив минуле Польщі і понизили авторитет школи. Школа перестала виховувати, не вчить самостійного думання і не готує до праці у політичному і культурному житті народу.

Становище вищого шкільництва викликає занепокоєння. „Доступ до нього трудний. Польщу чекає інтелектуальна деґрадація із всіми наслідками такого стану. Перспективи розвитку польської культури властиво не існують. Справа цензури опинилася на першому місці. Історію режим трактує в коньюнктурно-пропаґандивних версіях.

Молодого поляка-студента цікавить правда про історію Польщі, а з партійних джерел довідується, що партія крок за кроком веде нарід до нових перемог. Побачивши повінь каламутної брехні — від неї з нес-

(Закінчення на стор. 4-ій)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про дві Німеччини

Ще тільки місяць тому відзначувано 40-річчя події у Берліну, а з тим і цю дивну долю, що зустріла Німеччину після Другої світової війни. Тим більше це цікаво перебувати деякий час майже на кордоні двох Німеччин і обсервувати життя одної та другої зблизька. Ніхто, здається, краще від українця не знає, що значить насильно розділена батьківщина і розпорошений нарід.

Але коли приглянемося точніше, бачимо, однак, що у випадку німців нарід завзято і сильно тримає один з одним, тому що родинних, товариських чи інших близьких зв'язків не перервати нагло не було можливо і ніякий штучний кордон їх не знищив за так історично короткий час, як ось 40 років. Наших господарів відвідують саме приятелі із Східного Берліну і ми маємо нагоду з першого джерела слухати розповідей про життя „по другому боці греблі". Ці розповіді вказують на добре відомі всім нам „блага" комуністичного режиму: це постійні черги при закупі різних продуктів і товарів; заборону перевозу і т. п. Там один член родини мусить посвячуватися саме лише закупам харчів, в інших бо випадку господиням часто не стає засобів до щоденного варення.

Ми з цікавістю прислухуємося також і іншим вісткам, як уряд Східної Німеччини хоче доконче наслідувати СССР. Наші припадкові знайомі широко розповідають про незвичайно гострі контролі кордону, про заборону ввозити туди газети і книжки „із гнилого Заходу" і про це, як все залежить від гумору прикордонної сторожі чи урядовців. Вони дають на приклад свою знайому із Східної Німеччини, яка вже 10 років старається про дозвіл вивезти на Захід стару порцеляну, яку її залишила бабуня. Неможливо також вивезти гроші, хоча на Заході і так мають куди меншу вартість та ніхто їх не хоче прийняти. Тому дуже численні гості із Східної Німеччини мусять перебувати на Заході на утриманні своїх друзів чи родини. Але тому, що всі їм раді і щедро допомагають, вони приїздять, так часто як тільки дістають на це дозвіл, про який треба довго старатися. Одним словом — Східна Німеччина перебрала всі „блага" свого комуністичного учителя і при кожній новій розповіді нам нагадуються постійно добре відомі обставини в Україні.

Сильний вплив совєтської пропаґанди бачимо також, приглядаючись програмі телевізійної станції, яку тут у поближжі кордону вимкнено добре можна бачити. Зокрема цікаво слухати коментарів про „нашу" Америку і політику Реґена. Вони немов живцем взяті із „Правди", лише, що виголошені німецькою мовою. Зате все, що діється у Східній Німеччині вихвалене понад небеса: показують постійно, як робітники у фабриках чи на полях „перевиконали норму" і як їм за це дякують. Програми мають також часто передачі із совєтської телевізії, лише по-німецьки.

Є, однак, одна ділянка, де це „перевиконання норми" відповідає правді, а це в спорті. Европейські легкоатлетичні змагання у Штутґарті, які передавали по обох сторонах кордону дуже вичерпно, показали знову силу змагунів із Східної Німеччини і дали їм ряд золотих медалів. Але саме ці змагання показали ще раз наглядно, що дві Німеччини це лише політичний поділ. Німці зі Заходу, що вщерть заповнили великий спортовий стадіон у Штутґарті з таким запалом та ентузіязмом вітали та оплескували змагунів із Східної Німеччини, як своїх. Цей вияв одности підкреслювали у своїх коментарях усі журналисти.

Подібну сердечність ми завважили, коли придивлялися на дворці від'їздові потягу до Берліну і Ляйпціґу. Гостей з-поза кордону прощали великі групи людей — либонь не лише родини, а й друзів і знайомих. А ці прощання були такі сердечні, що не можна було мати найменшого сумніву щодо почувань одних і других.

Значить, однак, що політичний розум не може ставити штучних кордонів. Коли бачимо наглядний доказ цього — стає якось відрадніше.

О—КА

Яків Сусленський

ЗУСТРІЧ З С. ВІЗЕНТАЛЕМ

Дня 2-го травня 1986 року я приїхав до Відня для зустрічі із відомим мисливцем за нацистами Сімоном Візенталем. Зустріч була заздалегідь погоджена. Мене цікавило ставлення С. Візенталя до українців, зокрема до української діяспори. Остання обвинувачує його в тому, що переслідування воєнних злочинців українського походження перерослo у нього у відверту українофобію.

На жаль, я примушений з глибоким сумом визнати, що так воно і є.

В „Інформаційному Бюлетені", що видається віденським Центром документації, у ч. 24 з 31-го січня 1984 року поміщений меморандум, підписаний трьома поляками і трьома жидами, включно з С. Візенталем, про „примирення між жидами та поляками".

В тому манифесті наявні такі, на мій погляд, прекрасні думки: „...Ненависть є бумерангом, що б'є кожного, хто її поширює, не зважаючи на те, малим він є, чи великим... Настав час покінчити з антагонізмом... З обидвох сторін є люди доброї волі, які мають намір почати діялог та примирення. Нумо шукати в такому діялозі все те, що сьогодні зближує поляків та жидів... Кидаючи оті перші думки про зближення поляків та жидів, ми повністю усвідомлюємо те, що викличемо на себе напади крайніх кіл, як з одного, так і з другого боку".

Проте ініціятори переконано заявляють, що вони впевнені в тому, що, так діючи, вони „найліпшим чином служать справі поляків та жидів.

Сімон Візенталь родом з України, з Бучача. Тому я запропонував йому підписати аналогічну згоду із представниками української діяспори, на що він відповів „Ні з ким говорити" і подав на підтвердження свого висновку декілька доказів: „Українці привітали прихід Гітлера, українці Канади роблять перешкоди, щоб унеможливити покарання воєнних злочинців; Валентин Мороз — антисеміт; у Яд Вашем усього тільки два (!) українці визнані 'праведниками світу', тоді як поляки спасли 40-50,000 жидів; я був свідком жорстокости українських поліцаїв".

Щодо числа українців — „праведників світу" у С. Візенталя занадто застарілі дані. А відносно інших доказів, то з них годі робити такі широкі узагальнення.

Отямившися, однак, що від його виводів несе обмеженням та українофобією, С. Візенталь додав: „У мене серед українців є декілька друзів: проф. Б. Боцюрків та Т. Данилів".

Оте пригадало мені „лібералізм" польських панів, що приготовляли погроми: „мого Хаїма не чіпати".

Візенталеві, видно, нічого не кажуть такі прізвища українських „праведників світу" на поселеннях, як Іванка Ковалик, Олена Мельничук, Орест Загайкевич, Гелена Корчинська-Єфремова, всесвітньо відомі дисиденти ген. Петро Григоренко, Леонід Плющ, видатний науковець Омелян Пріцак, професори Петро Потічний Валерян Ревуцький, Ася Гумецька, Аристид Вирста, Олекса Біланюк, Роман Трач, Іван Кохан.

Чи відомі йому такі щирі друзі жидівського народу, як д-р Михайло Добрянський, проф. Кирило Митрович, священик Ярослав Свищук, письменник Дмитро Чуб-Нитченко, Ярослав Новицький, архітект Тит Геврик, поетеса Галя Мазуренко, д-р Богдан Кравченко, д-р Я. Мусянович, д-р Манолій Лупул, проф. Дмитро Штогрин, інж. Ілля Демиденко, Люба Білик, Ярослава Гірна, Володимир Шостак, Іван Яворський, Петро Балей, Микола Будуляк-Шаригін, Іван Вірний, Святослав Васылько, Марта Скорупська?

Ти чи ж читав С. Візенталь хоч би одну стрічку таких відважних українських публіцистів, як Василь Михальчук та д-р Марко Царинник? Чи теж відомо йому, що із ізраїльтянами та жидами діяспори співпрацюють та дружать сотні і тисячі українців, не чекаючи на підписання відповідної згоди?

Додаю ще кілька прізвищ до вищезгаданих: поет Яр Славутич, Ігор Вислоцький, д-р Мирон Куропась, Іван Коляска, Роман Купчинський, Борис Коваль, проф. Михайло Пап, інж. Степан Проциk, Григорій Наняк, проф. Богдан Кордюк, д-р Константин Зеленко, Юрій Семенко. Цей список можна продовжити, але тут місце обмежене. А С. Візенталеві виглядає, що ні з ким обсудити це питання...

Я вже не говорю про українську молодь, що становить собою 70-80 відсотків діяспори, розмова з якою не тільки можлива, але й необхідна.

Відносно 40-50,000 жидів, врятованих у Польщі, то до трьох мільйонів знищених там жидів, вони являють собою, у відсотковому відношенні, приблизно стільки ж, що і врятовані в Україні 17,000 осіб до 900,000 загинулих.

Не передаючи всіх подробиць нашої розмови, хочу сказати лише про загальне враження. Дивує слабка поінформованість С. Візенталя в обговорюваному питанні, непереконливість умотивування, бездоказовість, підміна доказів загальними фразами, висловленнями типу: „А у нас існують інші докази"; голослівне твердження на зразок: хочеш-вір, хочеш-ні; обернення широковідомого документу в секретний; різні позитивні свідчення про людей не притягала його уваги. Його стихія — людські мерзотності.

С. Візенталь не визнає українців діяспори, в цілому, здоровими, з уваги на їхню реакцію на переслідування воєнних злочинців. „Я бойкотую Канаду лише тому, що українська громада Канади перешкоджує мені переслідувати злочинців", — сказав С. Візенталь.

Зайшла розмова про покійного Митрополита Андрея Шептицького, якому Яд Вашем остаточно відмовив, після 24-річного обговорення, звання „праведника світу".

„А. Шептицький, певно, заслуговує на таке звання". Він спас багато жидів. У нас є свідчення". Коли ж я просив С. Візенталя висловити публічно свою думку про А. Шептицького, він відмовився, мовляв, у нього немає ніякого впливу на рішення Комісії Яд Вашем. Добре відгукуватися про людей — не його діло.

Я чекав від такої, навченої досвідом та роками людини, як С. Візенталь, більш об'єктивного підходу і не скриваю свого розчарування.

На лиш одному почутті помсти будинок людського співжиття не побудуєш.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН, приймаючи в Білому Домі президента Філіппін Коразон Акіно, підтвердив, що З'єднані Стейти Америки зацікавлені в підтриманні тісних зв'язків зі своїм філіппінським союзником. Він запевнив К. Акіно в повній підтримці і розумінні проблем, що стоять перед молодим урядом цієї країни. Президенти ЗСА і Філіппін обговорили ряд справ, які стосуються двосторонніх відносин і міжнародного становища.

З ЛЕТУНСЬКОЇ БАЗИ Вандерберґ у Каліфорнії в середу, 17-го вересня, о годині 8:52 ранку запущена ракета „Атлас" з метеорологічним сателітом на покладі. Ракета „Атлас" була збудована чверть століття тому і раніше входила до американського стратегічного арсеналу. Згодом її переробили для запуску в космос цивільних об'єктів. Це вже другий з ряду успішний запуск американської ракети після цілої серії невдач, що настигли в цьому році космічну програму ЗСА.

Леонід Рудницький

ПАТРІЯРШІ ЕПІГОНИ — РОЛЯ МИРЯН ПІСЛЯ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ ПАТРІЯРХА ЙОСИФА

У своєму творі п. з. „El Tragico Sentimindo del Mundo" („Трагічний сенс світу"), великий еспанський письменник-мислитель Мігуель де Унамуно (1864-1936), писав про різні способи, якими людина може забезпечити собі безсмертя тут на землі. Перше, тим що людина може жити після смерти, це своїми творами; друге — це пам'яттю про нього у грядущих поколіннях, а третє — згідно з Унамуно найбільш конкретне та реальне – це життя своїми дітьми, своїми нащадками. Унамуно відкидав безсмертя у формі позагробового життя; для нього безсмертя було туземне, життя після смерті тільки пам'ять про покійника у колективній свідомості людства.

Ми християни, що віримо у безсмертність душі, у вічне життя у Бозі, знаємо, що людина справді не вмирає, що праведна людина тільки відходить з цього світу до кращого вічного життя. Але і для нас важлива ця туземна безсмертність, про яку говорив Унамуно. Важлива вона не так для людини-одиниці, як для народу, бо вона запевнює тяглість в історичному процесі даного народу і тим самим втримує його ідентичність і сприяє його розвиткові.

Наш великий Покійник, який відійшов у вічність 7-го вересня 1984 року, осягнув усі ці роди безсмертя: як праведна людина, незламний мученик-ісповідник віри, він напевно заслужив собі на Царство Небесне — цьому ми християни не можемо сумніватися. Але рівночасно він осягнув теж ці стадії безсмертя, про які писав Унамуно. Своїми творами і своїми ділами, наш Блаженніший Йосиф як перший Патріярх України і кардинал Римської Церкви, ввійшов в історію українського народу і його Церкви, як і в історію Вселенської Церкви; як науковець-богослов, він увійшов в історію науки, а як людина й ісповідник віри, він здобув собі безсмертя тим, що вже за свого туземного життя він став улюбленим предметом багатьох поетів-письменників, які писали і писатимуть про нього літератури і твори. Отже, Патріярх Йосиф живе далі в науці і літературі і це запевнює йому свого роду безсмертя.

Та без сумніву, багато важливіша категорія безсмертя це та, у якій, згідно з Унамуно, людина живе далі у своїх дітях, у своїх нащадках. Наш Блаженніший Патріярх залишив мільйони дітей, у пам'яті яких він житиме дальше, і які своїм дітям і внукам оповідатимуть про нього про його подвиги, про його терпіння, про його незламну силу волі, про його любов до рідної Церкви і народу. Ці діти — це ми, український Божий люд в Україні і поза її межами. Ми духові діти нашого великого батька, який нас осиротив, відійшовши до Всевишнього за заслуженій відпочинок.

Сьогодні, два роки після його смерти, нам слід коротко застановитися над спадщиною, що її нам залишив наш духовий батько і попробувати відповісти на одне критичне питання: що робити нам у ці підлі і скупі часи, коли відійшов у вічність той хто, всім верховодив? Що робити нам тепер, коли немає вже між нами того Богом-даного провідника нашої Церкви, коли не чути вже більше його могутнього голосу, який однаково сильно лунав з казематів Колими як з палат Ватикану і якого чув весь світ? Що робити нам тепер, коли нашу Церкву на рідних землях далі жорстоко переслідує атеїстичний режим червоного наїзника і немає більше того сильного морального заступництва, яке випливало з таїнства його ісповідництва віри?

Відповідь на це питання і на багато інших, які нас турбують, знаходимо у „Завіщанні" нашого Патріярха. Ось що пише наш Покійний Патріярх нам усім: „Моліться працюйте і боріться за збереження християнської душі кожної людини українського роду і за весь нарід і просіть Всемогучого Бога щоб Він допоміг нам завершити тугу за єдність і нашi змагання за церковне з'єднання у згаданій Патріярхату Української Церкви".

Як миряни, як ця найбільша складова частина Церкви, ми можемо у цьому напрямі інколи більше зробити ніж священики чи владики. Якщо у кожного з нас буде сильно розвинене українське християнське Я, розвинене до такої міри, що воно буде втримувати живучою цю тугу за єдність у Патріярхаті Української Церкви, про що нам говорить Блаженніший у своєму „Завіщанні", і коли та туга немов той фавствійський гін не дозволятиме ні одному з нас стати байдужим, закласти руки і відпочивати — мовляв, я вже своє зробив, тоді ми, миряни, матимемо сильний цілющий вплив на долю нашої Церкви. Це станеться особливо тоді, коли ця туга за з'єднання також оживе у серцях нашої молоді, коли ця молодь зрозуміє, що бути добрим українцем-християнином значить бути воїном, бути людиною неспокою, людиною гону за чимось кращим, людиною туги. А втім, тужити не до чогось, що хтось колись замріяв, а тужити і прагнути для осягнення конкретної вітальної, святої цілі, за яку терпіли і вмирали наші предки і за яку страждав ціле життя наш Покійний духовий батько, Патріярх Йосиф, і його великий святий попередник, Слуга Божий Андрей.

Рівночасно нам слід подбати щоб ми усі, згідно з словами Блаженнішого, „Великого бажали". Щоб не захоплювалися ми, як це часто буває, маленькими неважливими речами тимчасового характеру, але, сповнюючи свої щоденні обов'язки як людина-християнин, стреміли до цієї великої цілі, що він її нам визначив. Це означає, що нам слід стати тим молотом, який, як це сказав Франко, лупає скалу, що стоїть на перешкоді на дорозі до майбутнього, а не ковадлом, на якому інші кують свої, часто нечисті, діла.

Сьогодні, ми український Божий люд, себто владики, монаші чини, священики і миряни, творимо певну групу епігонів. Ми живемо і діємо у свідомості, що перед нами жили і ділали могутні мужі, великі провідники Церкви, Слуга Божий Андрей і Патріярх Йосиф, до яких ніхто з нашого покоління не доріс. Але це почуття епігонства не повинно викликувати у нас духа розпуки чи відчаю. Ту немає між нами, але вони залишили нам таку багату духову спадщину, глибину та вартість якої ми ще навіть не збагнули і яку колись у далекому майбутньому гідно оцінять історики. Наше завдання плекати цю спадщину, вводити її в життя та передавати грядущим поколінням.

Але саме тому, що немає вже між нами цього велетня духа, Блаженнішого Патріярха Йосифа, кожний з нас мусить старатися якнайбільше зі себе індивідуально дати,

(Закінчення на стор. 4)

А. Штефана поховано з гідністю державного мужа

Раннім ранком у четвер, 4-го вересня ц.р., навіки заснув у своїй резиденції Автустин Штефан, останній з-поміж провідних державних будівничих Карпато-Української держави, голова сойму Карпатської України та її міністер культури й освіти. Покійний залишив у смутку свою 91-літню дружину Олену, сина Василя з дружиною і трьома внуками з того подружжя та доньку Катерину з мужем Олександром Чеддаром і п'ять внуків та одну правнучку з цього подружжя. Августин Штефан народився 11-го січня 1893 року, отже помер він на 94-му році свого трудолюбивого й багатогранного життя.

На бажання побожної вдови, поховано її мужа в дусі давньої традиції третього дня. Тому й не дійшла була вістка про смерть і похорони до широких кіл українського громадянства.

Похоронні обряди розпочато у п'ятницю, 5-го вересня, о год. 7-ій увечорі в похоронному заведенні Насевичів у Філядельфії, Па., при Френклин і Бравн вулицях. Парастас правив о. прелат Михайло Федорович, генеральний вікарій Філядельфійського Митрополита, Владики Стафана, в сослуженні о. крилошанина Томи Бариляка, о. проф. д-ра Атанаса Пекаря, ЧСВВ, о. сотрудника Йосифа Корінака та о. сотрудника Івана Філдса. Співали всі учасники Парастасу під проводом знаменитого дяка Осипа Лупаня.

Почесну стійку при домовині й останню почесть цьому державному мужеві віддали старшини й вояки армії Української Народної Республіки, Української Галицької Армії, Карпатської Січі, Першої Дивізії Української Національної Армії та Української Повстанської Армії, а також представники Спілки Української Молоді з прапорами.

Похоронні відправи над труною св.п. Августина Штефана; служив о. прелат Р. Ривак.

Прощальне слово в пам'ять голови сойму Карпатської України, міністра культури й освіти Карпато-Української Республіки, з зокрема заступника голови уряду УНР в екзилі виголосив Президент УНР в екзилі Микола Лівицький. Від Всеукраїнської Національної Ради, що була створена й діяла в часі Другої світової війни в Україні, прощав останнього голову цієї Ради з-поміж її творців і діячів на рідних землях в особі покійного д-р Зенон Городинський, підкреслюючи, що А. Штефан за життя подбав про пересмство Президії ВУНРади. Від українського вояцтва, а зокрема борців з часів Другої світової війни, прощав покійного представник Української Повстанської Армії Михайло Ковальчин, наголошуючи на особистому знайомстві проф. А. Штефана з Карпатським Січовиком Борисом Шукою і Головним Командиром УПА ген. Тарасом Чупринкою.

Під звуки „Видаш, брате мій..." і похиленими прапорами віддавали учасники Парастасу вияви своєї глибокої пошани Спочилому і молилися за прийняття його душі Творцем Небесним у Своє Царство.

В суботу, 6-го вересня, перед 9:30 вранці похоронне заведення Насевичів заповнили, зокрема, колишні студенти сл.п. проф. Августина Штефана і Карпатські Січовики, які позліталися з далеких просторів Америки й Канади, щоб відпровадити Голову Сойму Карпатської України на вічний спочинок, як і, очевидно, інші громадяни.

При відкритій могилі стали прапори Карпатської Січі та Української Стрілецької Громади з Торонто. Отець прелат Михайло Федорович в асисті о. Івана Філдса відслужив Панахиду при співі всіх учасників, проваджених Осипом Лупанем. Тут, при похилених прапорах відбулося останнє прощання вдови й членів родини покійного та всіх учасників Панахиди з покійним, після чого замкнено назавжди труну з тлінними останками. Труну накрили українським національним прапором Карпатські Січовики.

З похоронного заведення відпроваджено покійного процесією до катедрального храму на чолі з отцями духовними, хрестом, прапорами. Труну несли два внуки покійного — Данило й Тома Чеддар, проф. д-р Михайло Пап з Клівленду, інж. Юрко Шанта з Торонто, інж. Михайло Шпонтак з Ню Йорку, інж. Олександер Палаташ з Дітройту, проф. д-р Богдан Гнатюк, почесний голова ОДВУ, та інж. Михайло Нич, голова української громади метрополітальної Філядельфії.

За труною ішла родина покійного, а за ними процесію очолювали проф. д-р Петро Стерчо з дружиною Іреною та д-р Василь Вереш, які займалися справами похоронів, як і президент УНР Микола Лівицький та заступник голови уряду УНР в екзилі Вінкентій Шандор. За ними йшли інші учасники похоронної процесії із співом „Святий Боже..."

У катедрі Непорочного Зачаття зустрів тлінні останки свого колишнього професора Владика Стефан Сулик в асисті духовенства і впровадив процесію до катедрального храму. Біля тетраподу стали почесні прапори Карпатської Січі та український державний прапор.

До Заупокійної Архиєрейської Божественної Літургії став Владика Стефан, його генеральний вікарій і парох катедри о. прелат Михайло Федорович, о. крилошанин Тома Бариляк, о. проф. д-р Атанас Пекар, ЧСВВ, о. сотрудник Іван Філдс і о. сотрудник Йосиф Корінчак, як диякон.

Прекрасне прощальне слово виголосив довголітній приятель родини Штефанів і науковий співробітник проф. А. Штефана, духовний управитель Української Духовної Семінарії у Вашінгтоні о. проф. д-р Атанас Пекар, ЧСВВ. У своєму слові в українській та англійській мовах о. А. Пекар наголосив непохитну віру покійного в Бога, твердий його український патріотизм і всеукраїнське соборницьке наставлення. Його політичні дії були керовані в першу чергу названими засадами. Говорив він про колосальний вклад А. Штефана в розбудову українського національного шкільництва в Карпатській Україні та на еміграції — в Братиславі, Празі, а зоркема серед повоєнної еміграції в Німеччині. Приїхавши до Америки, став він викладачем в Академії Пречистої Діви Марії для дівчат у Стемфорді й перестав працювати уже в похилому віці — в 1969 році. Тоді віддався всеціло дослідній науковій праці та видаванні книжок про Карпатську Україну. В цьому він дуже тісно співпрацював із сл.п. д-ром Степаном Росохою.

Почесну стійку в часі Божественної Літургії в катедрі з прапорами тримали Карпатські Січовики: Петро Баєр і Теодор Сидор, Василь Тимко і Юрій Шанта, д-р Вінкентій Шандор і д-р Василь Вереш, проф. д-р Михайло Пап та інж. Михайло Шпонтак, інж. Олександер Палаташ і Теодор Ґабрин, як і Ганнуся Кедюлич-Гарас і Юрко Грицюк.

В часі Божественної Літургії майже всі учасники приступили до Найсвятіших Тайн, а на закінчення Владика Митрополит перевів останнє цілування хреста та відслужив разом із духовенством останню Панахиду.

Після прощання тлінних останків у дверях катедрального храму упорядковано похоронну автоколону й відвезено тлінні останки покійного на Архиєпархіяльний католицький цвинтар у Ленгґорн, Па., де тіло прийняв о. прелат Реймонд Ривак і, відправивши Панахиду, запечатав гріб.

Над відкритою могилою промовляв проф. д-р Петро Ю. Стерчо, голова Карпатського дослідного центру ім. Юліяна Ревая, колишній студент покійного й довголітній найближчий співробітник його. Прощальне слово було побудоване на перегляді вкладу в державне будівництво сл.п. Августина Штефана від часів Української Народної Республіки 1917-1921 рр., через часи поміж двома світовими війнами, державне будівництво в Карпатській Україні, визвольну боротьбу в Другій світовій війні на два фронти та його діяльність на еміграції. Пригадував близьку пов'язаність покійного з кількома поколіннями борців за волю України — від Михайла Грушевського й Симона Петлюри, через президента Августина Волошина та прем'єра Юліяна Ревая, як і Митрополита Андрея Шептицького та проф. Миколу Величківського до полк. Андрія Мельника й ген. Тараса Чупринки й останньо до Миколи Лівицького й незабутнього Степана Росохи.

Дотримуючися давньої української традиції, на прохання родини о. прелат Р. Ривак запросив усіх учасників похорону на похоронну тризну до ресторану Фішера у Ленґгорні, Па., якою проводив проф. д-р Петро Стерчо.

Отець прелат Р. Ривак розпочав тризну молитвою. В часі й після споживання обильних страв ділилися своїми думками про покійного й складали співчуття представники різних організацій і установ, до речі, всі колишні студенти покійного проф. А. Штефана з Української Торговельної Академії в Мукачеві. Від Уряду УНР в екзилі промовляв заступник прем'єра Вінкентій Шандор; від Центрального Проводу Братства Карпатських Січовиків — д-р Василь Вереш; від Владики Василя Лостена, від Карпатського Дослідного Центру ім. Юліяна Ревая — заступник голови цього Центру проф. д-р Михайло Пап; від Торонтонського Куріня Братства Карпатських Січовиків — інж. Юрій Шанта; від Карпатського Союзу — Ганна Кедюлич-Гарас, яка заступала хворого д-ра Юліяна Химинця; від абсольвентів Української Торговельної Академії — інж. Олександер Палаташ, а від Українського Конґресового Комітету Америки голова Відділу УККА в Ню Йорку — інж. Михайло Шпонтак. Від усіх цих і інших інституцій та установ були зложені вінки.

Виголошені впродовж двох днів прощальні слова коротко переповів англомовним внукам Покійного й іншим учасникам ведучий тризною проф. П. Стерчо.

Найстарший внук Покійного — Данило Чеддар, син доньки св.п. А. Штефана Катерини, дякував всім учасникам похоронів свого діда — проф. Августина Штефана.

Справами похоронних нерелігійних обрядів займалися д-р П. Стерчо, голова Карпатського Дослідного Центру ім. Ю. Ревая, та д-р В. Вереш, голова Центрального Проводу Братства Карпатських Січовиків. Покійний був почесним головою обидвох цих установ.

Український національний прапор, яким була вкрита труна Покійного, передали урочисто вдові пані Олені Штефан перед спущенням домовини в могилу П. Стерчо й В. Вереш.

Так як у п'ятницю впродовж цілого дня ішов дощ, так в суботу, в день похоронів, була чудова сонячна й тепла погода.

В пам'ять св. п. А. Біловус

В дні 19-го липня ц.р. в церкві св. Йосафата у Воррен, Мишиґен, була відправлена Свята Літургія і Панахида в сороковий день відходу у вічність видатної громадської діячки св. п. Анастазії Біловус, яку відправив о. Богдан Скасків, згадавши у своїй проповіді покійну як видатну дочку своєї Церкви і свого поневоленого, але нескореного українського народу. Після Панахиди відбулася поминальна тризна в Українському Культурному Центрі, в якому покійна була заступником голови будівельного комітету.

Участь в поминальних відправах взяла ближча і дальша родина, приятелі і знайомі. На жаль, не міг взяти участи єдиний син Ярослав, який в цей час був при ліжку хворого батька у Фльориді. Поминальну тризну відкрила сестрінниця покійної Марта Йованович, попросивши о. Б. Скаскова до проведення молитви.

З болем серця і з сльозами на очах згадали про свою дорогеньку і незабутню бабуню внуки Марійка Біловус-Маєр та Йосиф Біловус мол. Микола Кавка згадав про покійну як про свою добродійку, яка зайнялася цілою родиною по приїзді до Америки, примістивши у своїй хаті і допомагаючи матеріяльно до того часу, доки ми не стали „самостійними". Таких як ми було більше, бо Біловуси спровадили біля 30 родин. Голова „Гетьманської Організації" Л. Бей в коротких словах охарактеризував покійну як видатну членкиню Гетьманського руху, яка була справжньою патріоткою, бо справи загальні ставила вище партійних. Словами великого признання для по...йної говорив близький співпрацівник покійної Антін Деркач, згадуючи про її ініціятиву майже в кожній ділянці громадського життя на терені Дітройту. Будучи в Дітройті, гість з Фльориди Микола Задойний згадав, яку колосальну працю передала покійна вже на новому поселені у Фльориді.

Українська громада втратила видатного мецената науки і культури, яка з своїм мужем Йосифом створили 50,000 дол. Фундацію ім. Липинського.

За згодою родини була переведена збірка на 1000-ліття Хрищення Руси-України — Гарвардський Проєкт, яка принесла 730 дол.

М. Кавка

ЯК УЖЕ ПОВІДОМЛЯЛОСЯ, посадник Ню Йорку Едвард Кач прийняв групу совєтських і американських дітей, які здійснюють поїздку по З'єднаних Стейтах Америки, і зробив ряд різких критичних зауважень на адресу Совєтського Союзу. В зв'язку з цим совєтське пресове агентство ТАСС охарактеризувало посадника як антисовєтника і заявило, що цей „батько міста" зробив спробу „затьмарити тріюмфальний успіх", яким користується в ЗСА дитяча делеґація із Совєтського Союзу. В Кача знайшлися критики і серед американців. Посадник відповів, що його зауваження були призначені не для дітей, а для преси, яка, на його думку, робить дуже мало в справі звільнення свого колеґи Ніколаса Данілова. „Тепер першочерговим завданням нашої країни є звільнення Данілова. А напади ТАСС я вважаю компліментом", — сказав Е. Кач.

У вівторок, 12-го серпня 1986 року, У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

бл. п.

ЙОАННИ СУМИК

була відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в церкві св. Володимира в Малборо, Н. Дж.

•

У світлу пам'ять ЙОАННИ СУЛИК слідуючі особи склали пожертви на ДОПОМОГУ НАБЧАННЯ СВЯЩЕНИКІВ в Ґлен Ков, Н. Й. в сумі 357 долярів.

Т. Сумик	Родина Лойко
Ю. Сумик	В. і О. Ліс
Д-р І. Сумик	Л. Яцкевич
А. Сумик	В. і М. Каричак
М. і Н. Возняк	Родина Блискун
А. Фешур	І. і А. Поручинський
В. і Ю. Безсонів	Родина Заканич
В. Мандюк	В. і А. Кравчук
М. Мандюк	А. Олмстед
Родина Юречко	В. і М. Вулф
Д. і Р. Шпак	Р. Найт
Д. і Л. Біловщук	А. Сокопоф
А. Апелґейт	

У ПЕРШУ, ДУЖЕ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашого Незабутнього ЧОЛОВІКА, БАТЬКА, ДІДУСЯ, БРАТА й ВУЙКА

бл. п. д-ра

БОГДАНА ЛОНЧИНИ

ПОМИНАЛЬНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

будуть відслужені в слідуючих церквах:

- Св. Софії та Жировицької Богородиці в Римі;
- оо. Студитів в Кастельґандольфо;
- Непорочного Зачаття в Гемтремку, Миш., 27-го вересня 1986 р., год. 8:30;
- св. Володимира й Ольги в Чикаго, Ілл., 27-го вересня 1986 р., год. 10-та;
- Національним Храмі Непорочного Зачаття (у Візантійській каплиці) у Вашінґтоні, Д. К., 27-го вересня 1986 р., год. 2:30;
- св. Покрови в Пармі, Огайо, 26-го вересня 1986 року, год. 8-ма;
- св. Йосафата в Воррен, Миш., 28-го вересня 1986 р., год. 8:30.

Про участь в Богослуженнях та згадку в молитвах просить

дружина ОРИСЯ з Родиною

Відділи УНСоюзу Басейну Твердого Вугілля!

У неділю, 5-го жовтня 1986 р., о год. 3-ій по пол.

в Scrafford Motel, corner 309-54 Hwy, Homtown, Pa.

відбудуться

ОРГАН ЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

Окружного Комітету Відділів УНС

в яких повинні взяти участь Урядовці, Конвенційні Делеґати та Представники наступних Відділів УНС

Бервик 164, 333	Майнерсвилл 78, 129, 265
Фреквил 242, 382	Мт. Кармел 2
Фріленд 429	Шамокін 1
Магоней Ситі 305	Шенандоаг 98
Лігайтон 389	Ст. Клер 9, 31, 228
Мек Аду 7	

В ПРОГРАМІ:

1. Відкриття
2. Перегляд-провірка організаційної праці Округи за останні місяці
3. Обговорення загальних союзових справ
4. Схвалення організаційного пляну на останні місяці цього року
5. Внески, запити
6. Закриття зборів

У зборах візьме участь:

Степан Гавриш, красвий організатор УНС

До участи в зборах запрошені також всі Члени УНСоюзу і загал Українського Громадянства околиці.

Йосиф Сидор, *почесний голова* — **Тимко Бутрей**, *голова*

Гелен Словік, *секретар* — **А. Словік**, *касир*

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

бл. п. д-ра

МАРІЇ АННИ МИРОСЛАВИ БОРИСТЕН-ТКАЧ

будуть відправлені

ПОМИНАЛЬНІ БОГОСЛУЖЕННЯ

за слідуючим порядком:

у середу, 1-го жовтня 1986 р.,

о год. 8-ій ранку в церкві св. Миколая
261 19th Street, South Brooklyn, N.Y.

о год. 8-ій ранку в церкві св. Івана Хрестителя
719 Sanford Avenue, Newark, N.J.

о год. 9-ій ранку в церкві св. Івана Хрестителя
Lemon & Bridge Streets, Salem, Mass.

о год. 9-ій ранку в церкві Матері Божої Нестаючої Помочі
26667 Joy Road, Dearborn Hights, Mich.

у четвер, 2-го жовтня 1986 р.,

о год. 8:30 ранку в церкві св. Миколая
373 Carmel Road, Nillville, N.J.

о год. 9-ій ранку в церкві Покрови Пресвятої Богородиці
97-06 87th Street, Ozone Park, N.Y.

Про молитви просить

РОДИНА

Мистецька вистава над океаном

Велике скупчення української спільноти кожного літнього сезону над Атлянтийським океаном у Вайлдвуд-Крест, Н. Дж., існує вже на протязі кількох десятиліть, куди приїжджають вакаційники й зі сусідніх стейтів ЗСА. Сюди прибувають любителі солоної води також з Канади, інколи навіть з Південної Америки та інших частин світу, куди тільки доля кинула недавніх виходців з рідних земель.

У Вайлдвуд-Крест кожного тижня є Богослуження, інколи буває „Театр у п'ятницю", відбуваються різні доповіді, літературні вечори, висвітлення прозірок з різних подорожей, численні забави української молоді, виставки картин мистців з Канади і Польщі, а вечорами відкрита ґалерія Стефанії Олійник-Бернадин.

С. і Я. Бернадини—підприємці на американській землі та постійні працівники в громадському житті—є відомі, мабуть, всім українським мешканцям Філядельфії. Коли їхня одинока доня залишила родинний дім, вийшовши заміж, Стефанія, дружина д-ра Ярослава Бернадина, рішила поширити свою участь в українській спільноті, використовуючи свій мистецький талант, помічений з дитячого віку та в гімназії сестер Василіянок у Львові, якої меценатом і опікуном був митрополит Андрей Шептицький.

Після закінчення відомої Пенсильванської Академії Красних Мистецтв у Філядельфії, мисткиня Стефанія Бернадин мала свої виставки у Ню Йорку, Філядельфії, Культурному Центрі на Фльориді, брала участь у виставках СУА, Нюджерзьких мистців, алюмнів при Пенсильванській Академії Красних Мистецтв і Об'єднанні мистців українців Америки, яких є постійним членом, приготовляє також виставку в Студійному Осередку Української Культури при Менор Джуніор коледж в Дженкінтавні біля Філядельфії та має власну ґалерію в згадуванім Вайлдвуд-Крест при 104 Іст Астер Ровд.

У ґалерії мисткині Стефанії можна побачити картини різної техніки: акварелля, олія, акрилік, ґрафіка, туш та ніжна пастеля. Поруч українських краєвидів є цікаві портрети, чудові квіти й численні абстракти та морська тематика, картини з пляжі. Все це надає особливого чару й збагачує вигляд ґалерії.

Під час відвідин виставки С. Бернадин в літньому сезоні можна зустріти не лише любителів мистецтва, але й товаришів чи знайомих, яких дехто не бачив на протязі кількох десяток літ, або нав'язати нове знайомство й доповнити та упріємнити вакації над берегами океану.

М. П.

Патріярші...

(Закінчення зі стор. 2)

щоб колективно ми всі разом могли перетворити цей дух епігонства у вітальну, творчу енергію. Він, наш Покійний Батько, як це сказано у його „Завіщанні", переступив поріг туземного життя і не стало видимого символу і уосіблення Патріярхату в його особі. Та в нашій свідомості і в нашому видінні остається жива і дійсна Українська Церква, унівчана патріяршим вінцем". Вона буде сильна, могутня і згодом вільна на своїй землі, якщо у наших серцях та у серцях наших нащадків, не згасне цей вогонь туги за з'єдиненням. І саме цей вогонь туги у людських серцях, запалений Патріярхом Йосифом, запевнить йому цей туземний аспект безсмертя, про який писав Унамуно. Блаженніший Патріярх Йосиф житиме у серцях духових нащадків своїх аж поки не переведеться світ, а його присутність кріпитиме цілющим духом весь український Божий люд.

Та щоб запевнити нашому покійному Батькові цю нам так конечну життєдайну безсмертність, нам слід триматися його наказів висловлених у його „Завіщанні". Нам слід бути мужніми воінами нашої Церкви, які озброєні мечем правди і щитом віри, стануть на прю зі злом і завершать це велике святе діло розпочате у наших часах першим Патріярхом України. Це наш обов'язок супроти нашої Церкви і нашого народу і супроти святої пам'яті нашого Покійника, який, чи цього ми свідомі, чи ні, змінив із кожного із нас йому відданих мирян. Завдяки йому кожному з нас дано цю велику ласку залишити, — як це каже Зоя Когут в одному з її віршів присвяченому Блаженнішому Йосифові, — клаптик світу світлішим після себе — і це ми мусимо зробити.

Мабуть ніхто краще не зрозумів завдань нашого Божого люду після відходу у вічність глави і батька УКЦ, Патріярха Йосифа, як Крилос Львівської Епархії, себто це дорадче тіло, що складається з його найближчих співробітників, які тепер вірно служать його гідному наслідникові Блаженнішому Мирославові Івановi. У своєму історичному становищі, читаному в Римі дня 13-го вересня 1984 року ,в день похорону Патріярха Йосифа зібраним владикам, священикам і мирянам, члени Крилосу під проводом о. архимандрита Івана Хоми заявили: „Не перекреслім пам'яті і діл великого мужа. Коли заборонено з честю згадувати його ім'я і його діла — каміння говоритиме, сльози вірних будуть кликати до неба про поміч. Зокрема ідеться про високий історичний титул Патріярха, який він прийняв, відкидаючи зі запереченням усі почесті і титули, які міг мати, ради своєї Церкви і народу. Шануймо цей історичний титул, який він здобув в очікуванні визнання його Апостольським Престолом. В цьому титулі містяться всі його надбання, здобутки і терпіння".

Нехай ім'я великого Патріярха Йосифа залишиться серед нас у вічній пам'яті, і нехай ця пам'ять про нього перетворить нас усіх у нескорених воінів Христових та допоможе нам завершити його велике діло „у вірі батьків, в любові до братів своїх і у служінні Церкві-Матері" нашій.

Освіта...

(Закінчення зі стор. 2)

маком відходить. Найбільше брехні знаходиться у польсько-совєтських відносинах. Недавно був у Польщі час, коли „Дзяди" Міцкевіча не могли появитись на сцені. Кращі літературні твори і досі не можна зфільмувати.

Висновок невеселий — політика режиму у Польщі загрожує автентичности польської культури. Кожен мистець чи інший інтелектуал, який відважується висловити погляди, що не відповідають режимові, мусить бути готовий на переслідування. Таких режим усуває з публічного життя, вони просто перестають існувати. Наслідки такого стану для культури якнайгірші. На всіх землях, що їх дістала Польща після війни, також спостерігається брак місцевої ініціятиви. Люди живуть в однакових дімках-вуликах, з однаковими меблями. Сидять перед телевізіями з однаковими програмами. Промивання мозку викликає летарг. Суспільство спить. Людину зіпхнуто в побут без шансів на творче життя — стабілізація і консумпція. Матеріяльна база культури також зменшується. Брак паперу на друкування книг, зменшується кількість кін, брак бібліотек, брак коштів на купівлю нових книг. Не можна друкувати потрібної кількости шкільних підручників. Вартісна книга дефіцитний товар. Її часто продають з-під поли як люксусовий імпортовий товар. Інтеліґенція, робітництво і селянство не мають що читати. Цілковитий брак книжок для дітей. Бракує підручників, словників, фахової літератури. І поганий стан все побільшується. Телевізія підпорядкована урядовій пропаґанді. На скарги режим відповідає — на культуру не маємо засобів. Культура — люксус. На неї прийде час пізніше.

Такий стан автоматично впливає на моральний стан суспільства. У найбільш фахово активному поколінні помітна втома і апатія. Більшість людей уникає ризика. Режим злочинно витратив запас суспільної енерґії, який нарід мав після війни для відбудови країни. Трудно людину переконати, щб добре працювала,коли вона бачить всюди марнотравство і корупцію. Режим де факто резиґнує з гасел соціялістичного устрою — суспільної справедливости, рівности, загального права на освіту і культуру. Від робітника режим вимагає посвяти, обмеження вимог кращого існування. Режим позбавив суспільство ініціятиви. Людина скерувала свою увагу тільки на приватні справи. Громадянин знає, що покращання його життя не залежить від стану продукції. Усе залежить від його зручности лявірувати серед обмежень, вміння як їх уникнути і щось вирвати для себе.

Брак демократії, брак можливости робити рішення витворив почуття безвідповідальности за стан країни. Витворено велике почуття кривди. Соціялістична ідея загинула, а публіцистика обвинувачує у тому суспільство.

Невідомо чи успішне розв'язання господарських проблем можливе без політично-суспільних змін, які викликали б мінімум довір'я до режиму. Соціялізм не дає жадних ґарантій хуткого економічного зросту, який дозволив би догнати Захід.

Від того, чи система забезпечить хоч би поміркований заможність суспільства залежить будуччина соціялізму в Польщі. А занепад соціялізму в Польщі видно на кожному кроці.

РЕЧНИКИ АДМІНІСТРАЦІЇ президента Роналда Реґена заявили, що СССР правдоподібно має клопоти з продукцією своєї ракетної зброї, зокрема ракет далекого засягу. Одна з таких ракет, очевидно, без атомової головки, впала на територію Китайської Народної Республіки і може стати причиною совєтсько-китайських непорозумінь; друга, як тепер стало відомо, експльозувала під час лету, не долетівши до цілі.

ПРЕДСТАВНИК міністерства закордонних справ СССР Боріс Пядишев заявив на пресовій конференції в Москві, що Совєтський Союз розглядає прохання Ізраїля про зустріч совєтських й ізраїльських представників в Ню Йорку під час сесії Генеральної асамблеї. Як відомо, в Ню Йорку перебуває прем'єр-міністер Ізраїля Шімон Перез і міністер закордонних справ СССР Едуард Шеварднадзе і в політичних колах не виключають можливости зустрічі Шеварднадзе з ізраїльськими дипломатами. „Нам є про що говорити з ізраїльтянами", — заявив Пядишев, — і це вказує на совєтську згоду до розмов.

Успішний український фестиваль у Дофині

Всеканадський Національний Український Фестиваль у Дофині, Ман. відбувся цього року в днях від 31-го липня до 3-го серпня в селі „Україна".

Офіційне відкриття мало відбутися в п'ятницю о год. 1-ій в полудне але з огляду на дощову погоду відложено його на суботу по полудні.

До фестивалю приготовляються мешканці Дофину вже цілий рік. Кожного року Комітет фестивалю підшукує і спроваджує цікавих артистів, співаків, хори, ансамблі, танцювальні групи. Цього року були більше заанґажовані місцеві сили до участи.

Кожного року на фестивалі відбуваються покази різноманітного мистецтва, вишивок, писанок, різьби, кераміки, ткацтва, печення хліба, варення і приготовування традицнійних страв, гри на бандурі, цимбалах, співи й танки. Також відбуваються різні контести, а у спеціяльно збудуваних приміщеннях — крамницях можна оглянути різні виставки та купити різні речі.

Головний контролер УНСоюзу мґр Іван Геврик в кіоску УНСоюзу.

Відкриття фестивалю: діти вітають сотн. Богдана Панчука і його дружину, які були господарями фестивалю. Посередині — Стефанія Геврик, голова Комітету Українок в Канаді, Відділ у Вінніпеґу, і майстер церемонії Василь Запорожан.

В одному з таких приміщень знаходиться кожного року кіоск Українського Народного Союзу, де виставлено різні летючки, книжки і інформації про культурну працю, видання „Свободу"; „Український Тижневик" та інформації про забезпечення УНСоюзу

Цьогорічний фестиваль був вже 21-ий з черги та відбувався вже вдруге в селі „Україна", яке потребує ще багато праці і грошей, щоб було викінчене до святкування 100-річчя приїзду українських поселенців до Канади.

Головою фестивалю був М. Дудар, а господарем і господинею був сотн. Богдан Панчук і його дружина Анна. Майстром церемонії на відкритті був Василь Запорожан. Продуцентом і майстром церемонії на концертах був талановитий і молодий Богдан Зайцев, який є вже відомий зі своїх виступів на тільки в Манітобі і Канаді, але й в ЗСА. Попри його працю і студії він все має час на фестивалі і як майстер церемонії щораз цікавіше проводить імпрезою у двох мовах. За те йому належиться признання і побажати успіхів в дальшій його праці.

Офіційно відкрила фестиваль міністер освіти Джуді Василиця-Ліс. На відкритті були присутні представники Федерального Провінційного і Муніципального урядів і мейор міста Дофин.

Привіт від Українського Народного Союзу зложив мґр Іван Геврик, який був його представником. Його дружина Стефанія, яка є головою Комітету Українок Канади, репрезентувала цю Установу.

Концерти відбувалися двічі денно о год. 2:30 по полудні і 8-ій у вечері. В програмі брали участь такі мистецькі сили: український ансамбль танцюристів „Сопілка" з Веґревиллу, Альберта, танцювальний ансамбль „Зірка" з Дофину, ансамбль бандуристів „Веснянка" з Тандер Бей, Онтаріо, оркестра „Соловей" з Торонто, Онт.,канадсько-український фестивальний хор під дириґентурою Г. Гендерсон, козаки — виступ співу і танку з Торонто та сестри Тодощук з Вінніпеґу. Музичним директором оркестри був Рон Палій.

Парада вулицями міста Дофин відбулася в суботу. Вона була найбільшою і найчисленнішою. В ній брали участь представники уряду, почесні гості і, як і кожного року, представник УНС.

В неділю о год. 12-ій відбувся Молебень біля пам'ятника о. Нестора Дмитрова, що його відправив Митрополит Максим Германюк в сослуженні о. митрата Г. Овчарика, о. Климчука і о. Маліка. Митрополит Максим виголосив з цієї нагоди дуже цікаву проповідь про труднощі прибуття о. Нестора і першу відправу Служби Божої в цьому місці 89 років тому. Програмою проводив мґр І. Геврик, представник УНС, який патронує щорічні Молебні біля Хреста Свободи, та покликав до слова міністра Дж. Василицю-Ліс. Вона передала привіт від уряду і потвердила, що дальше буде помагати цьому історичному місцю, яке уряд Манітоби визнав історичним за часів її попередника, Є. Костири.

Після відправи мґр І. Геврик попросив присутніх над річку, де відбулося офіційне відкриття нового моста, яке довершив міністер Дж. С. Плогман в присутности міністра освіти, представників муніципального уряду і війта, який покликав І. Геврика до офіційного відкриття. По відкритті всі присутні перейшли міст до церкви-музею, а відтак на прийняття.

Рівночасно о 2-ій год. пополудні в селі „Україна" було відтворено традиційне українське весілля.

В Едмонтоні відбувся Український День

В неділю, 10-го серпня 1986 року під патронатом Комітету Українців Канади — Провінційної Ради Альберти відбувся Український День. Програма, на якій було присутніх біля 10,000 людей, відбулася на Селі Української Культурної Спадщини, 60 км. на схід від Едмонтону. Цьогорічна програма була присвячена святкуванню 60-річчя вибору першого українського посла до федерального парляменту, Михайла Лучковича, який був вибраний в 1926 році від округи Веґревилл, репрезентуючи партію Об'єднані Фармери Альберти. Протягом дев'ятьох літ як посол він був сильним оборонцем прав меншин, а головно прав українців в Канаді.

Під час формальної програми Українського Дня, на якому були присутні колишні федеральні та провінційні посли українського походження, представники трьох урядів виступили із промовами про відданість М. Лучковича українській спільноті та канадському суспільстві. Заступник прем'єр-міністра Канади Дон Мазанковський, міністер провінційного уряду Альберти Кен Ковальський та посадник міста Едмонтону Лаврентій Дікур вказали на великий вклад праці М. Лучковича в розбудову української канадської спільноти.

Екзекутива Комітету Українців Канади — Провінційна Рада Альберти вручила вперше нововстановлену грамоту ім. Михайла Лучковича Михайлові Старові, першому українсько-му-канадському членові федерального кабінету, який був міністром праці в роках від 1957-63, відтак головою Проґресивно-консервативної партії в парляменті. М. Стар був послом до федерального парляменту в 1952-68 р. Від 1949 року до 1952 він був посадником міста Ошава.

Грамота ім. Лучковича буде вручена річно одному українцеві-канадцеві за визначну діяльність на політичній арені.